

СТАНОВИЩЕ

От: доц. д-р Адиле Мустафова Димитрова;

Университет „Проф. д-р Ас. Златаров“ - Бургас

Професионално направление 3.7 Администрация и управление

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.7. „Администрация и управление“, докторска програма „Икономика и управление“

Автор на дисертационния труд: ас. инж. Завен Такворов Астадулов

Тема на дисертационния труд: Икономически предизвикателства и социални последици при банковото кредитиране в условията на дигитализация

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № ОЖ-3.7-20 / 16.10. 2024 г. на Ректора на ТУ-София.

1. Актуалност и значимост на дисертационния труд

Дисертационният труд разглежда актуален и значим проблем с висока практическа стойност за банковата система. Темата се фокусира върху ключови аспекти на финансово-икономическата политика на банковите институции в началото на 21^{-ти} век, със специален фокус върху ролята на банките като кредитни институции. В научния труд прецизно са изследвани и научно обосновани връзките между особеностите на банковото кредитиране, основните участници в процеса, техните интереси и социално-икономическите ефекти, произтичащи от тези взаимоотношения. Въз основа на това са анализирани специфични научни концепции и закономерности, които търсят решения за актуалните предизвикателства пред банковия

сектор, свързани с дигитализацията и нейните нови изисквания към банковата дейност.

Авторът извършва задълбочен анализ на въпросите, свързани с банковото законодателство, европейското законодателство като защита за икономическите субекти от банките кредитори и задължението на българските съдии за директното му приложение, дигиталната трансформация на банковия кредитен процес, дигитализацията на изпълнителните дела при частните съдебни изпълнители, с цел осигуряване на неограничен достъп на икономическите субекти, получаващи кредити, както и внедряването на изкуствен интелект за потвърждаване или отхвърляне на съдебни решения и последващото им разглеждане от втори състав. Тези въпроси са изключително актуални и в изследването се предлагат решения, които отговарят на предизвикателствата в тази област.

2. Степен на познаване състоянието на проблема и творческа интерпретация на литературния материал

При разработката на дисертационния труд авторът е използвал 254 литературни източници от които 182 на кирилица и 54 на латиница, което ясно показва, както отличната информираност на докторанта по темата на дисертацията, така и потенциала за по-нататъшно развитие на научното изследване. Използването на значителен брой нормативни актове, закони и съдебни практики (96 броя) доказва познаването на съвременното състояние на проблема и практическата ориентация на дисертационния труд. За постигане на поставената цел авторът умело интерпретира и анализира теоретичните концепции и нормативните документи.

3. Съответствие на избраната методика на изследване и поставената цел и задачи на дисертационния труд с постигнатите приноси

За постигане на поставените цел и задачи на дисертационния труд докторантът умело съчетава разнообразни изследователски инструменти.

Методологията на изследването се основава на известни основополагащи теории във финансовата, икономическата и социална сфера. Подходящото ситуационно приложение на общонаучните методи за анализ и синтез, обработка на документални източници, наблюдение, сравнение, индукция, дедукция, аналогия и анкетиране, както и на системния и структурно-функционалния подход, позволява адекватна интерпретация на конкретните социални и икономически процеси, характерни за Българската действителност и обхващане на общите закономерности в икономически и социални аспекти, в условия на криза на обследваната проблематика. Постигнатите приноси резултати са пряко следствие от приложението на методическия инструментариум и доказват постигането на поставените цел и задачи.

4. Обща оценка на научните и научно-приложни приноси

По своята същност представените научни и научно-приложни резултати могат да се категоризират като обогатяване и доразвиване на съществуващите знания, доказване на нови факти и твърдения и приложение на резултатите в практиката на банковото кредитиране в условията на дигитализация. Приемам представените приноси в дисертацията като реално постигнати. Тяхното по-обобщено и причинно-следствено описание е в резултат на многоаспектността на получените резултати, което затруднява еднозначното им формулиране.

5. Преценка на публикациите по дисертацията

Докторантът е представил общо пет самостоятелни публикации с ясно изразен научен характер. Чрез тях са оповестени основните резултати от проведените изследвания в рамките на дисертационния труд.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът на дисертационния труд отразява в резюмиран вид достатъчно точно и пълно съдържанието и структурата на дисертацията и основните изводи от проведените изследвания.

7. Мнения, препоръки и бележки

Не могат да се посочат съществени критични бележки по структурата и съдържанието на дисертационния труд. Предметът на изследване е изключително сложен, комплексен и многоаспектен, което затруднява формулирането на строги методологични рамки. Въпреки това дисертационният труд би спечелил, ако по-ясно бяха открити отделните етапи на методологията на проведените изследвания.

8. Заключение

Разработеният от Завен Такворов Астадулов дисертационен труд на тема: „Икономически предизвикателства и социални последици при банковото кредитиране в условията на дигитализация“, притежава необходимата задълбоченост, завършеност и актуалност и се отличава със съществени научно-приложни и приложни приноси. Дисертационният труд изцяло отговаря на основните изисквания за присъждане на образователна и научна степен „доктор“.

Като се имат предвид достойнствата на дисертационния труд и посочените в него приноси и резултати, давам своята положителна оценка и предлагам на уважаемото научно жури да присъди на ас. инж. Завен Такворов Астадулов образователната и научна степен “ДОКТОР” по докторска програма „Икономика и управление“, професионално направление 3.7. „Администрация и управление“.

Дата:

06.01.2025

ЧЛЕН НА ЖУРИТО:

(доц. д-р Адиле Димитрова)

SCIENTIFIC OPINION

From: Assoc. Prof. Dr. Adile Mustafova Dimitrova;
University "Prof. Dr. Asst. Zlatarov" – Burgas
Professional field 3.7 "Administration and Management"

Regarding: a dissertation for awarding an educational and a scientific degree "doctor" in the professional field 3.7. "Administration and Management", a doctoral program "Economics and Management"

Author of the dissertation: Assoc. Prof. Zaven Takvorov Astadurov

Topic of the dissertation: Economic challenges and social consequences of bank lending in the conditions of digitalization

Basis for submitting the opinion: a participation in the scientific jury for the defense of the dissertation according to Order No. OЖ-3.7-20 / 16.10. 2024 of the Rector of TU-Sofia.

1. Relevance and significance of the dissertation

The dissertation examines a relevant and a significant problem with high practical value for the banking system. The topic focuses on key aspects of the financial and economic policy of the banking institutions at the beginning of the 21st century, with a special focus on the role of the banks as credit institutions. The scientific work precisely researches and scientifically substantiates the relationships between the features of a bank lending, the main participants in the process, their interests and the socio-economic effects arising from these relationships. Based on this, specific scientific concepts and regularities are analyzed, which seek solutions to the current challenges faced by the banking sector, related to the digitalization and its new requirements for the banking activities.

The author conducts an in-depth analysis of the issues related to the banking legislation, the European legislation as a protection for economic entities from creditor banks and the obligation of the Bulgarian judges for its direct application, the digital transformation of the bank credit process, the digitalization of

enforcement cases with private bailiffs, in order to ensure unlimited access to economic entities receiving loans, as well as the implementation of artificial intelligence for confirming or rejecting court decisions and their subsequent consideration by a second panel. These issues are extremely relevant and the study proposes solutions that meet the challenges in this area.

2. Degree of knowledge of the state of the problem and creative interpretation of the literature

In developing the dissertation, the author used 254 literature sources, of which 182 in Cyrillic and 54 in Latin, which clearly demonstrates both the excellent awareness of the doctoral student on the topic of the dissertation and the potential for further development of the scientific research. The use of a significant number of regulatory acts, laws and judicial practices (96 items) proves the knowledge of the current state of the problem and the practical orientation of the dissertation. To achieve the set goal, the author skillfully interprets and analyzes the theoretical concepts and the normative documents.

3. Compliance of the selected research methodology and the set goal and objectives of the dissertation with the achieved contributions

To achieve the set goal and the objectives of the dissertation, the doctoral student skillfully combines a variety of research tools. The methodology of the study is based on well-known fundamental theories in the financial, the economic and the social spheres. The appropriate situational application of general scientific methods of analysis and synthesis, processing of documentary sources, observation, comparison, induction, deduction, analogy and survey, as well as the systemic and the structural-functional approach, allow for an adequate interpretation of the specific social and economic processes typical of the Bulgarian reality and covering the general patterns in economic and social aspects, in conditions of crisis of the investigated issues. The achieved contribution results are a direct consequence of the application of the methodological tools and prove the achievement of the set goals and tasks.

4. General assessment of scientific and scientifically applied contributions

By their nature, the presented scientific and scientifically applied results can be categorized as enrichment and further development of the existing knowledge, proof of new facts and statements and application of the results in the practice of a bank lending in the conditions of a digitalization. I accept the contributions presented in the dissertation as actually achieved. Their more generalized and causal description is a result of the multifaceted nature of the obtained results, which makes it difficult to formulate them unambiguously.

5. Assessment of the publications on the dissertation

The doctoral candidate has presented a total of five independent publications of a clearly expressed scientific nature. The main results of the research conducted within the framework of the dissertation work have been disclosed through them.

6. Assessment of the abstract

The abstract of the dissertation work reflects in a summarized form the content and the structure of the dissertation as well as the main conclusions from the conducted research accurately and fully.

7. Opinions, recommendations and notes

No significant critical remarks can be made regarding the structure and the content of the dissertation. The subject of the research is extremely complex, comprehensive and multifaceted, which makes it difficult to formulate strict methodological frameworks. However, the dissertation would have benefited if the individual stages of the methodology of the conducted research had been outlined more clearly.

8. Conclusion

The dissertation developed by Zaven Takvorov Astadurov on the topic: “Economic challenges and social consequences of bank lending in the conditions of digitalization” has the necessary depth, completeness and relevance and is distinguished by significant scientifically applied and applied contributions. The

dissertation fully meets the main requirements for awarding an educational and a scientific degree of “doctor”.

Considering the merits of the dissertation work as well as the contributions and the results indicated therein, I give my positive assessment and propose to the esteemed scientific jury to award Asst. Eng. Zaven Takvorov Astadurov the educational and scientific degree “DOCTOR” in the doctoral program “Economics and Management”, in the professional field 3.7. “Administration and Management”.

Date:

06.01.2025

MEMBER OF THE JURY:

(Assoc. Prof. Dr. Adile Dimitrova)